

Victoria bliver reddet

Nr. 116 · Maj 2013

Kursen er rigtig. Tag med til sommerstævnet 2013

Med passer og transportør – *fra navigationens historie*

Fra "En Stranding"

Uddrag af artikel, hvor "Rhederen", "Agronomen", "Premierløjtnanten" og "Skipperen" går på grund i "Fjorden"(?).

"En Stranding" er et kapitel i sejlerberetninger fra 1894: "Fra Michigansøen til Kronborg Fyr", skrevet af H. Boesgaard Rasmussen.

I englelig Uvidenhed om Havnens Topografi vare vi løbne ind mellem et Virvar af Baade, Skibe, Pæle og Fortøjningstrosser, og det var Altsammen gaaet godt med Undtagelse af, at "Askur" havde plantet sit Flag på Toppen af en fremmed Mast, der kom i for intim berøring med dens Gaffel. Og saa havde Dagen været en koncentreret Sommerferie, en hel Feriemaanedes Løsslupenhed og godt Humør presset ind i tolv korte Timer. Det havde ikke gjort noget Skaar i Glæden, at Solen brændte med et uberegneligt Antal Graders Kraft på "Ternens" Ruftag, eller at "Askur" under forsøget på at krydse om paa en anden Ankerplads for Stagfok alene mod den Storm, det efterhaanden var blæst op til, havde jaget sin Klyverbom ind i Bolværket og knust sin Forrejsning, endnu mindre at Agronomen pludselig var kommen i Tanke om, at han absolut skulde træffe sin Svigermoder i Aarhus næste Dag.

Hummerne til Middagen havde været ligesaa fortrinlige som Stemningen, der, netop som Afskedens Time slog, var lige ved at naae det Punkt, hvor det bliver den fornemste Livsopgave at sige saa mange Brandere som muligt i det korteste Tidsrum, at forbyse de Indfødte og konsumere det eneste saliggørende Antal Kognaker til Kaffen. Smerten ved Skilsmisshen havde derfor været af

ikke ringe Styrke, og vi sad nu derude i den vaade Graavejrsnat og fordøjede Døgnets Indtryk, medens Fartøjet tungt og dvask, uden Liv og Humør sjaskede afsted gennem den graa og dorske Sø.

Erindringer, som Tanken næppe gav Navn, Minder, som ikke gaves Form, myldrede frem, svandt og kom og gled over i halvvaagne Drømme; Bommens Knirken, en forsinket Tærnes Skrig og den skrattende Snorken af en sur Pibe vare de eneste Lyde i den fugtige Nat. Saa foer Skipperen op ved, at hans Nikken blev saa dyb, at han nær var gået på Næsen: "Kommer vi ikke for sydligt, Løjtnant?" – "Nej, Kursen er god nok. Vi skulde vel egentlig have Topsejlet op; det er ikke megen Fart, vi løber!"

I det Samme var det, som Baaden løftede sig og bumpede mod en Sten, ti Sekunder efter atter – bump, bump, bump, saa en Knusen og Skraben, gennem Grus, saa det gjorde ondt i Tænderne, og "Askur" stod fast og støt i Grunden.

"Saa, der staar vi!" – "Hvad Pokker er dette;" – "Død og Pine, er det Sten;" – "Tak for Sæben!" vare de fire Udtryk for den samme Tanke. Vi vare løbne på Grund og efter alle Solemærker at dømmе, rigtig forsvarligt.

Ned kom Sejlene raslende; der var jo ikke Andet at gøre foreløbig, for at den agterlige Vind ikke skulde køre os yderligere fast; saa kom Baadshager og Stager ud, men Fartøjet var ikke til at rokke, og rundt om kunne vi mærke store Sten og Blæretang i Bunden; et Stykke for efter kunde vi skimte fast Sandgrund og Tangmasser gennem Regntykningen.

Stemningen var mildest talt mat. Et forsøg på at oplive Agronomen med en forespørgsel om, hvordan han troede, hans Svigermoder befandt sig i Øjeblikket, blev ufortøvet dræbt med et indigneret "Pokker med min Svigermoder", og de hundrede og et Forslag om

Forsøg paa at komme flot faldt alle haabløse til Jorden. Der var aabenbart intet andet at gøre end at smide Ankeret i Vandet, beslaa Sejlene og hejse Flaget sammenbundet, "i Sjøv", paa Toppen, for at morgenduelige Fiskere kunde se vor betrængte Stilling og komme til Hjælp.

Dermed tørnede vi ind. Agronomen i Forrummet; efter hvad en senere Historieskriver har gisnet, for at hans Svigermoders Skygge ikke skulde finde Plads ved hans Leje – der var nemlig absolut ikke Plads til andet end Manden selv, – Rhederen lagde sig på Tværsofaen i Kahytten, Premierløjtnanten og Skipperen på Sidesofaerne, og medens Mørket sænkede sig over de tavse Vande, dalede Søvnens velgjørende Glemsel ned over de fire af Skjæbnen omtumlede Sømænd.

Men kun til en Tid. – Vi havde vel sovet godt en Times Tid, saa kommer Løjtnanten væltende ud over Bordet, ned paa den bagbords Sofa med en Fart, der viste, at han hørte til Dragonerne – om end ikke til de lette – , ned over Skipperen, der forfærdet foer i Vejret, medens Rhederen, der vaagnede ved Braget, slog ud med Armen, og endnu mere forskrækket trak den til sig. da han mærkede, at han pjaskede i Vand. Hvad i Alverden var der passeret? Hele Besætningen kom på Benene og op paa Dækket, hvor det viste sig, at Kutteren var væltet over på Siden. Vandet var aabenbart, faldet fra den, thi rundt om den lignede Søen mest af Alt en Kartoffelmark, saa frodigt dækkede mørke Tangmasser Havfladen, saa langt man kunde skimte.

Fortsættelse følger i næste nummer...

Klassisk
TRÆBÅD

Nr. 117 · September 2013

Sommeren bød på flotte arrangementer og godt vejr

Til serien "Med passer og transportør" – fra navigationens historie

Fra "En Stranding"

Uddrag af artikel, hvor "Rhederen", "Agronomen", "Premierløjtnanten" og "Skipperen" går på grund i "Fjorden"(?).

"En Stranding" er et kapitel i sejlerberetninger fra 1894: "Fra Michigansøen til Kronborg Fyr", skrevet af H. Boesgaard Rasmussen. Forsat fra forrige nummer.

Ved at Baaden var krænget over og det bagbords Dæk kommet i Søen, maatte en Læk aabenbart være kommen under Vand, thi Gulvet i Kahytten var oversvømmet; Rhederen kunde kun vadende naae sin Sofa, og Skipperens Leje mindede meget om en Høstak i stærk Dug, medens Løjtnanten maatte bide sig fast som en Flue oppe paa sin i Luften svævende Hynde.

Tændstikker var det ikke muligt at finde, og forøvrigt lod Situationen sig ikke forandre, saa der var intet Andet at gøre end at tørne ind igjen.

Hvile og Glemsel sænkede sig atter over det lille strandede Fartøj. Agronomens Snorken lød taktfast inde fra Forrummet, og i Kahytten som udenfor skvulpede og klukkede Bølgerne, da Løjtnanten med Et atter kom færende, tumler og vælter hen mod Døren og med et: "Nu kæntrer vi min Sandten!" dundrede Hovedet mod Karmen saa voldsomt, at Rhederen næste Dag beklagede, at vi havde undladt at tænde Lampen ved Gnisterne.

Det var sikkert nok, at Baaden var væltet saa meget om paa Siden, som vel muligt. Den Halvdel, der var nedefter, var fuldstændig i Vand, og som en druknet Mus kom Agonomen pjaskende op fra Forrummet.

Stillingen begyndte at blive lidt ubehagelig; andre Steder end paa Dækket, der hældede henimod en ret Vinkel mod Vandfladen, var det temmelig umuligt at opholde sig; kold og klam hang Morgentaagen over Vandet, alt Tøj var gennemblødt og Stemningen mat og flov

som Sodavand uden Kulsyre. Omkring os laa Sten og Tang i flere Hundrede Alens Omkreds, langt inde i Syd kunde vi øjne Kysten med Bakker, Skove og Møller og en Fiskerkvase til Ankers, men ikke en tænkelig Udvej fra den ufrivillige Tørdok var at opdage. Provianten var saa gjenneblødt som Klæderne, og et Forsøg paa at spise faldt afgjort uheldigt ud. Løjtnanten trak en drivende vaad Kappe over Hovedet og krøb ned i Styrehullet; Agronomen og Rhederen laa med klaprende Tænder paa Dækket, og Skipperen anbragte sig på Tværsofaen i Kahytten med en Haandkuffert under Ryggen og en Flaskekurv under Benene og faldt i Søvn – for en halv Time efter at vaagne halvt druknet med Vandet skvulpende om Kroppen.

Men solen var imidlertid kommen på Himlen. Samtidig med Temperaturen steg Humøret, og Bjærgningsarbejdet maatte begynde. Vandet var ogsaa vokset betydeligt, Tangen og Sandgrunden vare næsten dækkede – men "Askur" stod lige fast. Det lykkedes at faae noget af Vandet øst og pumpet ud af den og noget af Ballasten læmpet op og over i Siden, men ikke en Tomme rørte den sig, hvor meget vi saa sled med Stager og Rundholter. Et fornyet Forsøg med Maden faldt derimod bedre ud; den gled ned trods sin Bismag af Saltvand og Rust og Guderne véd hvad, men af Drikkevarer fandtes intet. Proppen var falden af Vandankeret og hver Draabe løbet ud under Nattens skæve Stilling. Øl havde vi ikke faaet med paa Grund af den hovedkulds Afrejse, og

Agronomens Ide at destillere Saltvand kunde ikke realiseres paa Grund af Mangel paa Tændstikker. Ikke engang Tobak kunde vi trøste os med, skønt der tilfældigvis laa en Snes Cigarer paa den eneste tørre Plet i Kahytten.

Der saa nydeligt ud dernede. Hynderne flød omkring paa Gulvet i det Vand, der endnu stod der, og Alt hvad der kom i Berøring med dem farvedes rosenrødt. Paa Bunden af Vandet skimtedes en Kikkert, et Gevær og en Lyststage, medens Sko og Søkort holdt Kapsejlads indbyrdes og med diverse Bind ny Skøn- og nautisk Literatur. Inde i Skabene flød Rullepølse, Kaffe, Peber og Tvebakker om i en sød Forvirring mellem Flipper og Manschetter. En Blikæske med Patroner, som havde reddet sig op paa en Hylde, gav Skipperen en lys Ide. Haglene blev pillede ud, nogle Trævler dyppede i Petroleum lagte i Stedet, og efter at Skyderen var fisket op og Vandet hældt ud af den, blev den ladt, medens de tre Crusoer med lange Prenzado's i Munden stode parate til at fange Gnisten, naar Forladningen blev skudt ud. Efter et Par Forsøg lykkedes det virkelig, og Røgen gød snart lidt Balsam i de tunge Sind.

Det var næsten Stille. Solen bagte og brændte, og de

faa Sejlere, der tidlig om Morgenen havde vist sig paa Fjorden, laa ubevægelige. Enkelte Robaade, der havde været paa Prajehold, vare passerede forbi, ubønhørlige og døve, som Leviten i Lignelsen. Endelig kom en Jolle ned mod os, – nej, den drejede af for at røgte sine Garn; en til kom og narrede os; endnu en – nej, den kom virkelig; denne Gang blev det Alvor med Hjælpen; med lange, seje Aaretag kom den nærmere og nærmere. "Baad, ohøj – kan De hjælpe!" Saa kom den da op paa Siden af os, en temmelig stor Jolle, med kun en Mand. "Kan De faa os af?" "Ja, det troer jeg nok; – hvormeget vil Di gi' mig", svarede Manden på uforfalsket Svendborgsk. – "Jeg skulde jo op til Norsminde og røgte mine Ruser, men vil De give femogtyve Kr., skal jeg skaffe Dem af; vi kan jo tage Ballasten ud af Kutteren". – "Ja, den, der sidder i Kjølen, kan De jo ikke saa godt tage af, men vil De akkordere om, at De tager os af for femogtyve Kr.?" – Jo, det vilde da Manden nok; for at vise sin gode Tone havde han trukket et par Vadmel-Benklæder ovenpaa sine Underbukser, byttet sin Straahat med en Filthat og kom om Bord på Vraget.

Sidste afsnit bringes i næste nummer af "Klassisk Træbåd".

Grågås

Anser anser

Grågåsen er ca. 85 cm lang, har orange næb og lyserøde ben.

Den trækker i flok, stort set altid i den karakteristiske kileform eller på linie. De danske grågæs overvintrer oftest i Marismas de Guadalquivir i Spanien.

På sin vej mod syd fouragerer den på stubmarker, høstede kartoffelmarker, dyrkede marker, enge og strandenge.

Foto: Svend Nørgaard

Klassisk
TRÆBÅD

Nr. 118 · December 2013

**Klassisk
møder nyt ...
og gammelt**

Til serien "Med passer og transportør" - fra navigationens historie

Fra "En Stranding"

Sidste uddrag af artikel, hvor "Rhederen", "Agronomen", "Premierløjtnanten" og "Skipperen" går på grund i "Fjorden"(?). "En Stranding" er et kapitel i sejlerberetninger fra 1894: "Fra Michigansøen til Kronborg Fyr",

Nu vare vi Allesammen lige saa forpinte af Tørst som Eliesers Kameler, inden Rebekka var kommen med sit historiske Forslag. – Rhederen erklærede, at han vilde og kunde ikke have mere med det Hele at gøre – han skulde hjem; Provianten var det jo ogsaa yderlig sløjt med, og vi blev da enige om, at Manden først skulde sejle os i Land, for at vi, ihukommende den til alle Tider sande Sætning om Øl og Mad og Helte, først kunde faae provianteret lidt og derefter gaa i Gang med Bjærgningsarbejdet.

Og det gjorde vi da; – hvor paradisisk en svensk Sodavand smagte oppe i en lille Brugsforening, hvis Bestyrer i de Store bevægede Dage kun under Frygt og Bæven turde begaa Brud på Loven ved at handle med os; – hvor smærtelig Afskeden var med Rhederen, der med den ham egne Energi vandrede bort ad Landevejen – og hvilke Udskejelser vi begik i Retning af Indkøb af muggen Cervelatpølse, Margarine og Sigtebrød, skal kun antydes.

Rigt belæssede med Bytte kom vi om Bord i vor brave Fynboes Jolle, og da der imidlertid var kommet en Smule Brise, gled vi styrkede og ved godt Mod tilbage til Strandingsstedet.

Men var det muligt! – der laa jo "Ternen" kun nogle Hundrede Alen agterfor "Askur" med Storsejlet givet op i Halsen og Flaget lystigt smældende i Brisen! – og om Bord paa "Askur", der lod hele den mandlige Ternebesætning til at have indkvarteret sig og være i travl Virksomhed som Troidene i St. Laurentii Legende, medens røde og hvide Parasoller ude på "Ternens" Hæk viste, at den kvindelige Besætning var paa Dækket og fulgte Begivenhedernes Gang.

Viftende med Huerne til Damerne løb vi forbi "Ternen" hen til vort kære Vrag. Her var der sket Forandring.

Hele Indmaden, om man saa maa sige, var ude af Fartøjet. "Ternens" "faste Mand" laa nede i Bunden nøgen som en Australneger og baksede med Ballaststjerne; iført Hue og Gummisko og forresten ingenting arbejdede "Eskadrechefen" ude i Vandet med Ryggen stemt mod Baadens Boug, assisteret af "Forlæggeren", der lapsede sig med Manchetskjorte, som oprindeligt havde været kiltret op under Armene, men nu flød henad Vandet, Flip og kulørt Slips.

Der var knap Tid til og ikke synderlig Brug for Forklaringer. I en Fart fulgte Askurmændene Eksemplet; Agronomen svømmede lystigt omkring med Vest på, Premierløjtnantens Uniform bestod for tilfældet kun af Uldtrøje – han beholdt den på af Helbredshensyn, fortalte han; kun Skipperen fornægtede de bevingede Ord om Danskens Husvanthed til Søs og blev om Bord for et Syns Skyld dog halende i Varpet, der var ført agterud.

Scenen mindede de vidt Berejste om Badeliv i Trouville; de historisk anlagte om Noahs Familie badende omkring Arken; der blev hevet og halet, løftet og skubbet; Chefen hang ude i Topsejlsfaldet for at krænge Baaden over, medens Agronomen holdt igjen i hans Ben, og kort at fortælle flød "Askur" inden et Kvarter på Fjordens Bølger, medens et Hurra fra Besætningerne og Svingen med Lommetørklæder og Parasoller fra "Ternen" hilste det, Rhederen kaldte "Askurs" "Flothed", Agronomen lige saa træffende dens "Forløsning".

"Det er sødt at mindes overstandne Besværligheder" skal en litterært anlagt Mand i den graa Oldtid have bemærket, og Rigtigheden heraf har næppe nogen inderligere bekræftet end de trætte "Sømænd", der en

Times Tid senere samledes til Øl og Mad og præmieværdig Kaffe i "Ternens" gæstfrie Kahyt, medens dens strandede Fælle fri og flot med hver Tougende på Plads og Flag og Stander vimplende saa kry som nogensinde svajede for sit Anker ved Siden af. Og snart stod begge Fartøjer med Alt til, der trække kunde, ud mod Fjordgabet under Salut fra "Ternen", der havde faaet fat i den provisoriske Cervelatpølse og proppet i Kanonen som Skarpt.

– Men Brisen døde hen, og snart maatte Ankrene i Bund igjen; blankt som Perlemor laa Fjordens Vand, mens bag Kystens rundede Bakkelinier og Skovenes emindhyllede Bræmme Aftenhimlen forgyldtes, luede og rødmede, indtil Skærsommernatsaftenens Halvlys viskede Alt ud i mystisk drømmende Dis. Med Storsejl og

Topsejl staaende svømmede Fartøjerne paa den sorte Flade, der, naar et Aarepladsk forstyrrede den glasagtige Ro brød Spejlbillederne i lysende Krumninger og Vridninger.

Paa Dækket bryggede Hovmesteren omkap med Mosekonen inde bag Skoven, medens Toddyglassene fyldtes og tømtes forsøgtes hundrede Sange med Agronomen som Dirigent og Styrmanden som en uforlignelig Kontrabas. Sent i den lune Nat fortsattes Laget; Skuepladsen forlagdes til "Askurs" jomsborgerlige Planker, medens Damerne gik til Køjs paa "Ternen"; to Gange mindst faldt Krigsmanden Agronomen om Halsen og forlangte at drikke Dus med ham og 100 Gange mindst sloges det fast, at for Alt af Sommerlivs Fryd og Fest bar Lystsejls Prisen.

Fra Chris Ennals, Klassisk Treseiler Klubb, i Norge har vi fået denne invitation.

Kære sejlerkolleger

Vi i bestyrelsen, hvis formand er HM kong Harald, er nu nået frem til konkrete beslutninger med hensyn til indhold og program af ovennævnte begivenhed, som vil finde sted i en uge fra den 15. juli næste år.

Vi fejrer 200-året for Norges Uafhængighedserklæring, og at det er 100 år siden, de berømte

EUROPA-UKEN 1914 kapsejladser blev afholdt i Horten og Kristiania (nu Oslo).

Der vil bla. blive racing for 12 og 8 meter klasser. De norske klassiske lystbåde af disse klasser vil konkurrere,

og listen over disse yachter er givet nedenfor som en vedhæftet fil.

Vi håber naturligvis, at danske, svenske og tyske yachts vil komme op til Oslofjorden i denne uge.

De sociale arrangementer vil omfatte en stor reception på Rådhuset med borgmesteren i Oslo, og en invitation fra kong Harald til at komme ombord på kongelige yacht NORGE .

Du kan se deres introduktion til begivenheden på Youtube under "Europe Week 2014" – gå ind på: <http://www.youtube.com/watch?v=WCZhXXGp3uA>

Hvis du vil følge med i udviklingen for arrangementet kan du gå til <http://www.europeweek2014.no/>

EUROPE WEEK 2014

CLASSIC YACHT REGATTA IN NORWAY